Anul al 54-lea | 16 Pagini | EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei | 16 Pagini | Nr. 345 Miercuri 15 Decembrie 1937
P I I I I
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAŢIUNII"

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Pentru satele noastre

Satul a fost şi este isvorul de energie biologică a unui neam. Generaţii după generaţii se ridică din pătura rurală pe scara vieţii sociale, împrospătând necontenit cadrele aţător funcţiuni din viaţa unui stat.

E nevoe deci ca satelor, spre a răspunde acestei meniri, să li se creeze condiţiuni de desvoltare cât mai bune.

Trebue să recunoaştem că satele noastre, graţie străduinţelor din ultimele decenii, au ajuns la oarecare progres sub raportul cultural.

Analfabetismul în care erau cufundate satele este în descreştere. Proporţia neştiutorilor de carte, în vremurile noastre, este din ce în ce mai mică. Şi dacă din acest punct de vedere satele şi-au croit un drum spre lumină, spre cultivarea spiritului, prin mişcarea culturală, ce se desfăşoară dela un colţ la altul al ţării, nu tot astfel putem spune despre starea sanitară şi cea economică.

Bolile sociale continuă să macine atâtea energii din pătura rurală.

Mortalitatea infantilă face ravagii cu deosebire în rândul copiilor până la un an, într'o proporţie cum nu există în alte ţări. O naţiune căreia îi mor copiii, e o naţiune căreia îi slăbeşte puterea de rezistenţă. Ofensiva sanitară îndreptată spre lumea satelor trebue să fie unul din imperativele categorice ale vremii de astăzi.

E nevoe apoi, de ridicarea ţărănimii pe planul vieţii gospodăreşti, al îmbunătăţirii stării sale economice.

Sunt sate într'adevăr răsărite sub această lature, graţie faptului că au avut norocul de buni gospodari la conducere.

Şi-au putut crea condiţiuni de desvoltare, care vin în sprijinul întregii obşte. Am putut vedea câteva comune în genul acesta în Banat. Sunt, de sigur, şi altele şi am dori să fie cât mai multe.

Oameni înţelegători ai zicalei: „unde-s mulţi puterea creşte" şi-au cumpărat în comun tractoare pentru arat, secerătoare, animale de rasă pentru reproducţie, au înfiinţat cooperative pentru valorificarea produselor; îşi fac drumuri, îngrijesc de şcoală şi biserică.

Intr'un cuvânt, se observă acel spirit gospodăresc al colectivităţii de pe urma căruia foloseşte fiecare în parte.

Către aceste ţeluri trebuesc îndreptate şi ajutate satele.

Oamenii politici, cari cutreeră satăzi satele să adune voturi, n'ar trebui să uite după alegeri, cum se întâmplă adeseori, nevoile satelor şi să mediteze mai adânc asupra lor, împlinindu-le în limita posibilităţilor cei cari ajung la cârmă.

Nevoia soluţiilor grabnice

„De acum înainte vor fi în lume — spune d. Emile Buré în ziarul său „l'Ordre"—două societăţi ale Naţiunilor : una pacifistă şi orientată spre soluţii contractuale, cealaltă războinică şi târîtă spre soluţiunile forte. Faptul are cel puţin avantajul de a clarifica situaţia. Şi dacă membrii — cel puţin cei principali — ai primei dintre aceste două societăţi vor în adevăr să înceteze de a mai rătăci printre nori, vor înţelege că pe viitor nu le rămâne decât o singură linie de conduită : să-şi organizeze forţele pentru apărarea soluţiilor contractuale şi pentru a face ca echitatea să supravieţuiască".

Am reprodus aceste cuvinte înţelepte ale directorului ziarului „l'Ordre" fiindcă socotim că ele reprezintă într'adevăr o situaţie de fapt. Aceasta mai ales azi, când Italia şi-a anunţat în mod oficial retragerea din Societatea Naţiunilor.

Desigur, Societatea Naţiunilor, „cea pacifistă" dela Geneva, unde s'au făcut şi se fac sforţări pentru reconcilierea popoarelor, pentru respectarea angajamentelor, pentru triumful justiţiei, va continua să existe şi după gestul d-lui Mussolini, care, de fapt, n'a făcut decât să oficializeze o situaţie care datează de doi ani.

Societatea Naţiunilor va continua să existe şi România i-a rămas credincioasă alături de aliatele şi prietenii ei şi tot astfel înţelege să rămâe. Acest fapt a fost exprimat şi cu prilejul vizitei d-lui Delbos.

Dar nu este mai puţin adevărat că, faţă de politica realistă „care urmăreşte soluţiile forţei"— după cum se exprimă d. Buré — securitatea şi pacea nu pot rămâne numai sub scutul găurit de atâtea gloanţe, al Societăţii Naţiunilor.

Ar însemna ca ţările a căror politică este întemeiată pe respectul soluţiilor contractuale, să continue în loc să înceteze — aşa cum sunt sfătuite de d. Buré — „de a rătăci printre nori".

Am publicat ieri un articol al corespondentului nostru din Londra — d. Augur — în care se exprima părerea, cel puţin a unei părţi a opiniei publice engleze, asupra modificărilor ce trebuesc aduse la Geneva.

Am publicat în ultimul timp telegrame arătând impresiunea produsă după conferinţa dela Londra de faptul că nu s'a mai pomenit nimic în comunicat de Societatea Naţiunilor. Şi am reprodus informaţiile unora dintre ziarele străine, după cari ar fi vorba să se constitue o nouă grupare europeană— anexă a Societăţilor Naţiunilor — în care, graţie unor anumite concesiuni, ar intra şi Germania.

Iată acum şi confirmarea oficială a retragerei Italiei dela Geneva.

Toate acestea dovedesc acelaş lucru : există o îngrijorare serioasă, există o nesiguranţă constantă, există o neîncredere crescândă în ziua de mâine.

Şi mai dovedesc că, încă nu s'a găsit soluţiunea, încă nu s'a putut fixa care va fi în practică, prin ce mijloace va fi realizată, politica pacifistă.

Călătoria d-lui Delbos a avut desigur scopul întăririi prieteniilor şi aliaţelor Franţei. Dar această călătorie — de la începutul ei — a exprimat şi grija Franţei, pentru ziua de mâine.

Să sperăm că vom putea şti în curând care sunt soluţiile adoptate de marile puteri occidentale pacifiste, pentru întărirea Societăţii Naţiunilor cea „îndreptată spre soluţii contractuale" — după cum spune d. Buré — şi pentru organizarea forţelor menite „să apere soluţiile contractuale", după cum se spune şi în concluziunea articolului d-lui Buré.

Dar, soluţiile trebue să fie găsite cât mai repede. A doua Societate a Naţiunilor, de care vorbeşte d. Buré — cea războinică — nu doarme.

In China ocupată de japonezi

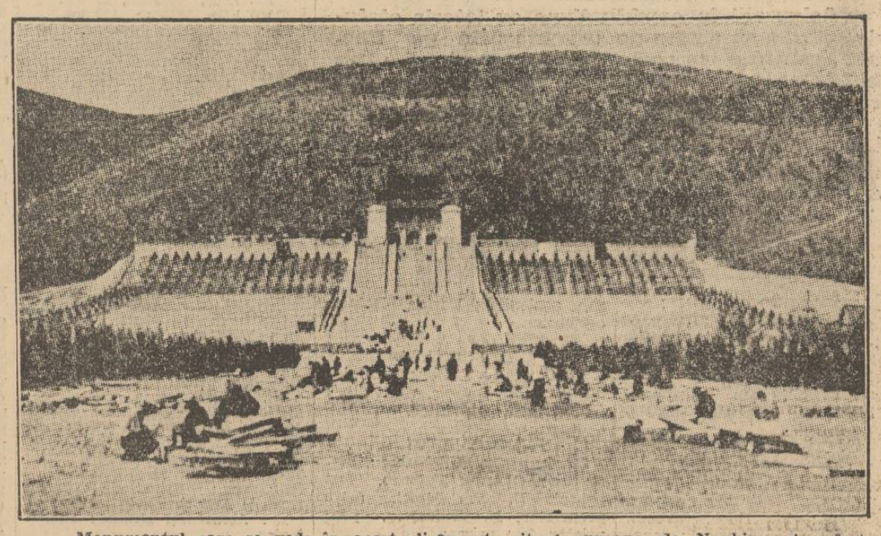

Monumentul care se vede în acest clişeu este situat aproape de Nanking, şi a fost ridicat în onoarea lui Sun Yat Sen, animatorul naţionalismului chinez.
Ca o ironie a soartei, în momentul de faţă, trupele japoneze sunt cantonate tocmai în faţa acestui monument.

Epidemie de paralizie infantilă in Australia

Londra, 12 (Radio-Central). *In statul federal Victoria din Australia bântuie o epidemie de paralizie infantilă.*

Peste o mie de copii s'au îmbolnăvit dintre cari 50 au murit de această boală. Sunt temeri că epidemia se va menţine până în luna Martie. Frontiera dintre statele Victoria şi New-Sud-Walles a fost închisă. Copiii n'au în nici un caz voie să treacă frontiera.

MARELE VOEVOD MIHAI VA LUCRA IN FIECARE JOI INTR'O FABRICĂ

Londra, 12 (Rador).—*Ziarul „Daily Telegraph" publică o telegramă a corespondentului său din Bucureşti în care anunţă că, după dorinţa M. S. Regelui Carol, în viitor Marele Voevod Mihai va lucra în fiecare Joi într'o fabrică. Astfel, Principele va lua contact cu clasele muncitoreşti şi se va familiariza cu diferitele meserii.*

Pentru ziua petrecută la uzinele Ford, Marele Voevod a primit plata cuvenită unui monteur de motoare, aproximativ o sută de lei.

SCRISORI DIN ROMA

Vizita d-lui Stoiadinovici

de N. de ALDISIO

Roma, Decembrie

Preşedintele de consiliu al Iugoslaviei, d. Stoiadinovici, a găsit la Roma, după cum au arătat telegramele, o primire solemnă şi foarte entuziastă. Cercurile oficiale italiene ţin să arate, în adevăr, că pun mare preţ pe această vizită, care, deşi prezentată ca un act de o însemnătate pur protocolară, are o deosebită importanţă din punct de vedere politic.

Fără îndoială e de prisos să vorbim aci prea mult de manifestaţiile ce s'au făcut reprezentantului Iugoslaviei. In schimb, nu e lipsit de interes să examinăm evenimentul în cadrul situaţiei actuale. In primul rând, se cuvine să notăm că apropierea între Roma şi Belgrad a fost interpretată, în anumite cercuri străine, ca un factor succeptibil de a slăbi legăturile ce unesc Iugoslavia de Mica Inţelegere şi de Franţa.

Ori care ar fi temerile pe care însuşi faptul acestei apropieri îl poate pricinui, ele n'au nici un temei. Şi motivul este că Iugoslavia, afară de împrejurarea că şi-ar reînoi tratatul de alianţă cu Franţa, n'ar avea nici un folos de pe urma unei şovăiri a poziţiei sale în calitate de membră a Micei Inţelegeri şi a Inţelegerii balcanice. In ziua de care s'ar găsi politicepte micşorată, prietenia ei ar valora mai puţin pentru aceia chiar cari ar dori eventual această micşorare.

Dar, fireşte, conducătorii dela Belgrad al căror realism îl laudă căduros presa fascistă, ţin seamă de schimbările întâmplate în situaţia internaţională, în cursul ultimilor doi ani. Germania a recucerit paritatea drepturilor în materie de armamente. A reînarmat şi a ocupat Renania, repudiind în mod unilateral clauzele militare ale tratatului dela Versailles. Puterea ei a crescut în Europa într'un chip cu atât mai semnificativ, cu cât hotărîrile ei răsunătoare n'au provocat nici o reacţie pozitivă. Cât despre Italia, a realizat cucerirea Etiopiei şi a proclamat imperiul din Africa orientală. Aparţine unor bărbaţi de stat clar văzători — şi d. Stoiadinovici e socotit în rândul acestora, — să tragă consecinţele acestor evenimente.

De aci, încheerea pactului de prietenie italo-iugoslav dela 25 Martie 1937. Călătoria la Roma a d-lui Stoiadinovici exprimă mai ales dorinţa comună a celor două guverne de a consolida şi a desvolta această prietenie pe terenul unei colaborări cât mai întinsă cu putinţă. Pentru aceasta trebuia examinată nu numai situaţia generală, dar mai ales poziţia celor două ţări faţă de toate problemele inerente din Europa centrală şi dunăreană, ca şi faţă de problemele Mediteranei, având în vedere că Iugoslavia este în acelaş timp membră a Micei Inţelegeri şi a Inţelegerii balcanice, din care fac parte Grecia şi Turcia.

S'a spus că toate convorbirile d-lui Stoiadinovici în Italia priveau şi chestiunea spaniolă. Fireşte, Iugoslavia are în Spania interese economice cari au fost atinse de conflictul civil, dat fiind mai ales că nu are relaţii cu guvernul din Burgos. De aceea, urmând pilda Marei Britanie, va trimete în curând agenţi comerciali în Spania naţionalistă.

In sfârşit, d. Stoiadinovici şi bărbaţii de stat italieni au luat în consideraţie şi tratamentul făcut minorităţilor iugoslave în Italia şi italiene în Iugoslavia, şi mai ales legăturile economice

(Continuare în pag. 2-a)

In al 30-lea an de domnie

Regele Gustav V al Suediei, care este şi un neobosit sportman, a împlinit 30 de ani de când e pe tron.

PATRU PERSOANE STRIVITE DE UN COPAC

Berlin, 11 (Radio Central).— **Pe când un ţăran din localitatea Blasen, de lângă Dachau, lucra cu mai multe ajutoare la tăierea unui copac, acesta s'a prăbuşit, prinzându-i pe toţi sub el. Au fost omoriţi: ţăranul, fiul său, un argat şi un vecin al lor.**

Un pretins incident intre d-nii Delbos şi Titulescu

O punere la punct

In ziarul „Curentul" de Duminică s'a publicat o informaţie în care se afirmau următoarele:

Că d. Titulescu a adresat d-lui Lebrun, preşedintele Republicii franceze, o telegramă ;

Că „în cursul aceleiaşi zile", d. N. Titulescu „ar fi cerut scuze d-lui Delbos pentru cuprinsul telegramei".

Suntem autorizaţi să opunem cea mai categorică desmintire tuturor acestor informaţiuni.

Dat fiind că d. Delbos se afla în călătorie, telegrama d-lui Titulescu a fost adresată serviciilor ministerului afacerilor străine al Franţei, adică chiar d-lui Delbos, cu trei zile înainte de sosirea d-sale la Bucureşti.

Această telegramă, dacă i s'ar cunoaşte textul ar ridica sentimentul de mândrie al oricărui român.

D. Titulescu a transmis d-lui Delbos la Bucureşti conţinutul acestei telegrame, de care d. Delbos nu avea cunoştinţă decât prin fragmente venite telegrafic dela Paris.

De altfel, relaţiunile de amiciţie ce există între d-nii Delbos şi Titulescu sunt de aşa natură încât o întâlnire între cei doi oameni de Stat se impunea.

Pentru a pune capăt pe viitor atacurilor de acest fel, d. Titulescu a adresat Duminică d-lui Delbos, la Belgrad, următoarea telegramă :

Excelenţei Sale
d-lui Delbos
Legaţiunea Franţei,
Belgrad.

„După plecarea d-voastră, s'au răspândit la Bucureşti trei ştiri. Prima pretinde că aş fi adresat preşedintelui Republicii, în timpul prezenţei d-stră la Bucureşti, o telegramă umilitoare pentru mine. A doua publicată în ziarul „Curentul" afirmă că directorul d-stră de cabinet, d. Rochat a prezentat în chip oficios vizita mea la d-tră ca o vizită de scuze. A treia că aş fi trimes telegrama în chestiune în timpul prezenţei d-tră la Bucureşti.

La prima din aceste ştiri veţi recunoaşte că telegrama este adresată serviciilor ministerului afacerilor străine adică d-tră şi că, dacă s'ar putea aduce o critică telegramei mele, aceasta n'ar putea fi făcută în domeniul umilinţei mele personale, dar în acela al mândriei mele naţionale. La a doua ştire, răspund că sunt sigur că d. Rochat n'a putut să ţină limbajul ce i se atribue, din moment ce a fost convenit între d-stră şi mine că legăturile de amiciţie ce ne unesc, fac necesară o întâlnire între noi.

La a treia ştire, răspund că telegrama mea către ministerul afacerilor străine din Paris a plecat Duminică 5 Decembrie, iar d-tră n'aţi sosit în Bucureşti decât la 8 Decembrie.

Nu toţi românii cunosc legăturile de amiciţie şi afecţiune cari ne unesc şi de aceea publică fel de fel de ştiri mincinoase asupra aşa zisului incident Delbos-Titulescu.

Eu care cunosc amiciţia şi afecţiunea ce ne leagă ţin să le afirm din nou cu acest prilej, adăugând în acelaş timp cele mai bune urări pentru succesul politicei d-tră.

(ss) TITULESCU

Condamnări la moarte in Rusia

Berlin, 12 (Rador). — **Agenţia D. N. B. transmite din Moscova :**

Cu toate alegerile, valul de execuţii continuă.

Se semnalează încă 15 condamnări la moarte în diferite regiuni ale Rusiei Sovietice.

*

Berlin, 12 (Rador). — *Agenţia D.N.B. transmite din Londra:*

„Observer" anunţă din Moscova că foştii miniştri sovietici la Helsinki, Riga şi Kaunas, anume Assmuss, Bordovski şi Podolski, au fost împuşcaţi la Moscova.

La Kiev au fost împuşcate 18 persoane acuzate de „activitate separatistă".

Un nou distrugător italian

Roma, 12 (Rador). — Un nou distrugător italian a fost lansat azi la Livorno.

La ceremonie au asistat numeroşi reprezentanţi ai partidului şi ai autorităţilor de stat.

Cancelarul Hitler la Generalul Ludendorff

Boala generalului Ludendorff, — despre care am scris la timp, — este staţionară.
Iată-l pe cancelarul Hitler ieşind dela clinica unde se află suferind bătrânul general.

Zăpezi mari în provincia New-York

După ploi torenţiale şi inundaţii, ger puternic

New-York, 12 (Rador). — **O mare parte din provincia New-York este acoperită de nămeţi mari de zăpadă.**

Lipsesc alimentele şi combustibilele. Trupele gărzii naţionale sunt pe picior de alarmă.

Valul de frig intens din statul Virginia a pricinuit moartea prin îngheţ a 16 persoane.

In California, ploile torenţiale din ultimele zile au provocat mari inundaţii. Numeroase locuinţe au fost târite de ape.

Ancheta in legătură cu atentatul plănuit impotriva d-lui Delbos

O scrisoare cifrată a lui Havel

Praga, 12 (Radio-Central). *Bărbatul arestat în legătură cu descoperirea complotului împotriva d-lui Delbos şi anume în urma cererii autorităţilor franceze, se numeşte Havel, este în vârstă de 35 ani, căsătorit şi originar dintr'o localitate în apropiere de Iahlava în Moravia.*

La percheziţia domiciliară s'au găsit numeroase scrisori şi copii depe scrisori cifrate sau necifrate, pe care Havel le-a trimes unor persoane din Franţa şi Polonia. Această afacere devine şi mai misterioasă în urma găsirii unui concept de scrisoare, prin care Havel vrea să avertizeze pe d. Delbos să nu se ducă la Praga, întrucât se pregăteşte un atentat împotriva acestuia.

Havel a avut un trecut aventuros. El a fost în legiunea străină franceză, a trăit un timp la Paris, vorbeşte 7 limbi şi afirmă că a luptat în Spania, atât de partea naţionaliştilor cât şi de partea republicanilor. Pe frontul din Spania şi-ar fi pierdut braţul stâng. Din Spania s'a dus la Paris. A trebuit să părăsească Franţa şi s'a înapoiat în Cehoslovacia unde a devenit vânzător de ziare.

Interogat de unde a ştiut adresa lui Koloman Budai, cunoscut ca terorist, Havel a răspuns că a citit în ziare despre arestarea lui Budai la Valenciennes, unde i-a trimes o scrisoare post-restant.

Poliţia crede că Havel nu este în toate minţile şi va fi supus din această cauză unui examen medical. Până atunci Havel va rămâne arestat.

*

Paris, 12 (Radio-Central).— Poliţia franceză publică scrisoarea cifrată pe care Havel a trimes-o lui Budai şi care a fost descifrată de autorităţile franceze.

In această scrisoare se spune printre altele următoarele :

„Aştept să primesc curând ordine în privinţa lui Delbos, care trebue să vină luna viitoare şi dacă trebue să lucrez la Praga sau la „Buka" (N. R. înseamnă Bucureşti). Mi-am pierdut braţul stâng, dar îmi voi face datoria. Nu, însă fără „alimente". Trebue îndepărtat şi guvernatorul g-ral Lebeau. Dacă voi primi „alimente" suficiente, mă voi repezi asupra lui Delbos. Am paşaport în regulă".

Scufundarea unui vapor englez

Londra, 12 (Rador). — **Micul vas „Annagher", plecat din Belfast cu o încărcătură de fier vechiu, s'a scufundat aseară în largul portului Countydown.**

Singurul care a putut fi salvat este căpitanul, care a fost găsit leşinat pe epavă, de membrii unei echipe de salvare. Ceilalţi nouă marinari s'au înecat. Cinci cadavre au şi putut fi pescuite.

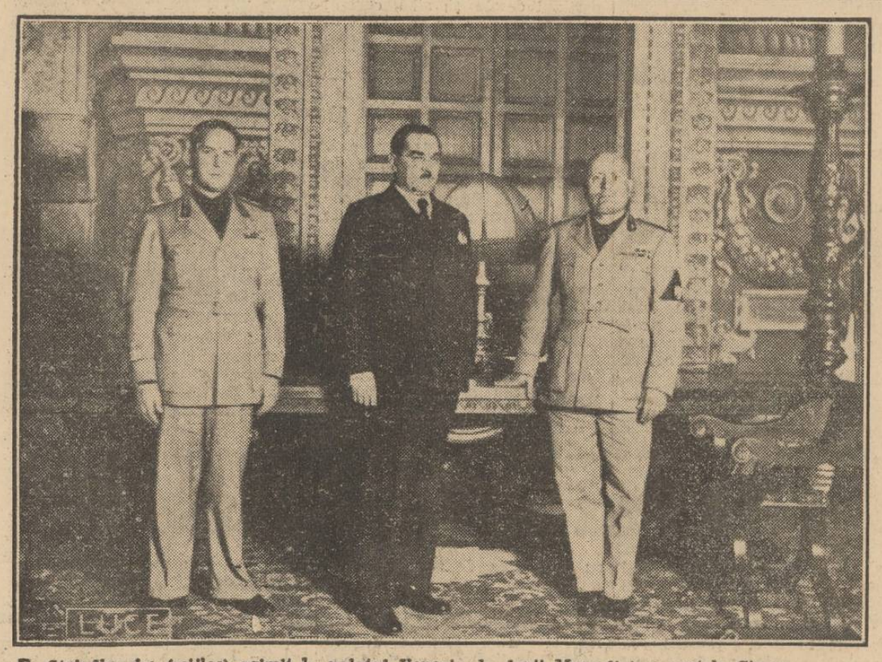

D. Stoiadinovici (mijloc) primit la palatul Venezia de d-nii Mussolini şi contele Ciano

NAUFRAGIUL UNUI VAPOR GRECESC IN MAREA EGEE

Constanţa, 12 Dec.

Agenţia locală de vapoare „Capato şi Macri" având o convorbire telefonică cu Pireul, a fost înştiinţată că eri după amiază, a naufragiat în marea Egee, cargobotul „Stavris", sub pavilion elen. Naufragiul s'a produs la punctul Dede Agnas.

Vasul s'a scufundat foarte repede, astfel că vapoarele plecate în ajutorul lui nu i-au mai fost de nici un ajutor.

Echipajul vasului, alcătuit din 17 marinari şi ofiţeri n'a fost găsit, deşi a fost căutat pe o mare întindere în partea locului catastrofei. Sunt temeri că cei 17 marinari au pierit în valuri.